

SZENT-GYÖRGYI ALBERT ORVOS-
ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI
CENTRUM

HÍRLEVÉL

Címszavakban:

- akadémikusok
- pótolni mulasztás
- kolozsvári kapcsolat
- mentorok kerestetnek

XVIII. évfolyam 4. szám

2007. május

Fülöp Ferenc: A tudomány lényege a változás

Beszélgetés a Gyógyszerésztudományi Kar első akadémikusával

Fülöp Ferenc dékán személyében először választott kutatót tagjai sorába a szegedi Gyógyszerésztudományi Karról a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése. Az MTA május 8-án zárult 177. közgyűlése után beszélgettünk – nemcsak közügyekről.

Egy kutató karrierje szempontjából kiemelkedően fontos esemény, amikor a Magyar Tudományos Akadémia tagjainak sorába választják. Különösen, hogy az akadémikusok száma erősen korlátozott, egyszerre 365-en lehetnek tagjai az MTA-nak, ezen belül legfeljebb kétszázán lehetnek 70 évnél fiatalabbak.

Az akadémiai tagság éppen ezért nagyon nagy megtiszteltetés. Számomra azért is fontos elismerés, mert egy évvel ezelőtt még mintegy hatvan jelöltje volt az MTA kémiai osztályának, ez a szám a végső megmértetés előtt 15-re csökkent, és végül is csak hárman lettünk tagjai a testületnek. Büszke vagyok rá, hogy az osztály 33 tagja közül 30-an engem választottak a titkos szavazásnál. Mint ahogyan arra is, hogy Szegedi Tudományegyetemről én kerültem be az új levelező tagok közé.

Mi alapján dől el, hogy kik lehetnek tagjai e nagy tekintélyű testületnek?

A választást hosszas vizsgálódás előzi meg. Miután az Akadémia sok tudományág képviselőit tömöríti, logikus, hogy az adott szakterület akadémikusai nézzék meg közelebbről egy jelölt teljesítményét. Nyilvánvalóan döntően a tudományos mutatók, elsősorban a közlemények száma és a minősége – az impakt faktorok és a független idézések – esnek nagy súllyal latba, és ezek a számok nálam elég magasak. Ezen felül megvizsgálják az illető egyéb tevékenységeit, és nálam nyilván számított, hogy elnöke vagyok a Heterociklusos Kémiai Munkabizottságnak, a Szegedi Akadémiai Bizottság Kémiai Szakbizottságának, a Magyar Kémikusok Csongrád Megyei Egyesületének, emellett volt egy akadémiai gyógyszerészeti interdiszciplináris bizottság, amelyet szintén elnököltem három évig, s OTKA zsűrielnök is voltam. Hozzá kell tennem, nem nagyon kerestem ezeket a funkciókat, ám ebben a korban ezek már elérik az embert, ha akarja, ha nem.

Oktatói tevékenysége, dékáni megbízatása ezek szerint nem is számított?

Lehet, hogy volt olyan szavazó, aki ezt is figyelembe vette. Tudja, ez egy nagyon speciális klub, ahol bár a legfontosabb mérőszám a tudományos teljesítmény, de azért sok mindent figyelembe vesznek.

Sok kritika is érte az elmúlt években ezt a klubot. Ön hogyan látja, a támadások miatt az MTA megítélése nem romlott a közvélemény szemében?

XVIII. évfolyam 4. szám

Számomra teljesen egyértelmű, hogy az Akadémia a legmagasabb rangú tudományos testület az országban. Az volt és az is marad, ez biztos, hiszen a legmagasabb minősítést, a tudományok doktora címet az MTA adja ki, ez ad rangot és értéket a kutatásnak. De – mint Vizi E. Szilveszter elnöki beszámolójában elmondta – a közvélemény-kutatások szerint Magyarországon még mindig az Akadémia a legjobban elismert intézmény.

Az Akadémia reformja ettől függetlenül továbbra is napirenden van.

Hogyne. A tudománynak folyamatosan változnia kell. A reform a tudomány lényege. Ha egy kutató – mert tudósnak nem merném magam nevezni – nem újul meg folyamatosan, nem reformálja magát és a környezetét, akkor már nem kutató.

Ehhez képest épp az akadémiát tartják sokan az egyik legkonzervatívabb testületnek.

Ez csak látszólagos ellentmondás. Az Akadémia saját struktúráját, önállóságát, pénzügyi függetlenségét szeretné megőrizni, és ebben valóban konzervatív. Nem akarjuk, hogy a tudományba a politika, különösen a napi politika beavatkozzon. Sajnálatos, hogy amikor a politika leginkább a források csökkentésével próbál nyomást gyakorolni.

Visszatérve a megválasztására, bár a törvény szerint a levelező tagsághoz legalább három ajánlás szükséges, Önt kétszer ennyien, hatan szeretnék volna az MTA tagjai sorában üdvözölni.

Büszke is vagyok erre, és arra is, hogy semmilyen lobbi-tevékenységet nem végeztem. Sőt, akadémikusok jöttek hozzám, hogy szeretnének támogatni, és ez nagyon jól esett.

A kémiai osztály, amelynek tagja lett, mivel foglalkozik?

A kémiában minden terület ide tartozik, de én magam, mint gyógyszerésztudományi karon oktató kémikus, gyógyszerkutatással foglalkozom leginkább, amely természetesen egy sor alapkutatást is magában foglal. Például a heterociklusos kémiát és a béta aminosavak kémiáját, de minden mögött és előtt a legfontosabb cél a gyógyszerkutatás.

Véleményt is formálnak, tesznek ajánlásokat?

Természetesen. Az osztályok rendszeresen üléseznek, különböző szakmai témákat tárgyalnak meg. A kutatók önállóságába nem szólunk bele, de ha valaki személyesen fordul az osztályhoz egy kérdésben, akkor állásfoglalást hozunk. Ez leginkább a kémia oktatásával kapcsolatban fordult-fordult elő, mert fokozatosan romlik – nemcsak a kémia, de általában a természettudomány – oktatásának színvonala. Ezt jól látjuk az egyetemen. Főként az oktatási minisztérium irányába próbálunk meg hatni, de az Akadémia tekintélye sajnálatosan nem tükröződik vissza az ilyen kérdésekben.

A szegedi Gyógyszerésztudományi Karon Ön az első, aki akadémikusi címet kapott.

Valóban. Az elismerés reményeim szerint így a karnak és ezen keresztül a Szegedi Tudományegyetemnek is emeli presztízsét. Tapasztalataim szerint ha például egy pályázatot akadémikus, esetleg akadémikusok (is) jegyeznek, az mindenképpen hangsúlyosabb. Büszke vagyok arra, hogy a közgyűlés volt tanáraink közül többeket rendes taggá választott, például Hetényi Magdolna, Csörgő Sándor, Dékány Imre, Penke Botond professzorokat. Örömmel tölt el, hogy a Szegedi Tudományegyetem korábbi rektorát, Mészáros Rezső professzor urat és Vécsei László professzor urat, akik ráadásul személyes jó barátaim, szintén most választották rendes taggá.

Ők eddig levelező tagok voltak. Mi kell a rendes tagsághoz?

Aki levelező tag lesz, az általában két ciklus, vagyis hat év után rendes taggá válik. Természetesen ez idő alatt magas szintű tudományos teljesítményt kell nyújtania, vagyis azzal, hogy akadémikus lettem, még nem dőlhetek hátra. De számomra ez nem probléma, én nagyon szeretem, amit csinállok.

Az oktatást vagy a kutatást? Oktatóként vagy kutatóként definiálná inkább magát?

Az oktatás kiemelt feladatunk, én mégis inkább kutatónak érzem magam. Ha bármit önként kellene csinálnom, legszívesebben a laborban dolgoznék, számomra az a legnagyobb élvezet.

Ha, akár egy Oscar-díj átadáson, köszönetet kellene mondania valakinek, ki lenne az?

Leginkább a szüleimnek, hisz ők indítottak el az úton. Falun születtem, nem éppen gazdag családban, a szüleim mégis támogattak a tanulásban.

Hol kezdődött a kémia iránti vonzalma?

Még az általános iskolában. Volt egy nagyon jó tanárom, Csányi Jánosnak hívták, és szeretett kísérletezni. Engem ez ragadott meg elsősorban. Sokszor ki is próbáltam otthon az iskolában tanultakat.

Sosem gyújtotta fel a házat?

Azt nem, de robbanás volt, bár nem nagy. Volt édesapámnak egy motorja, az néha szenvedett emiatt sérüléseket. De a szüleimet ez sem tántorította el.

A gyógyszerészet mikor lett a kedvenc?

Kiskunfélegyházán jártam a Petőfi Gimnáziumba, kémia tagozatra. Utána vegyésznek jelentkeztem, fel is vettek Szegedre a TTK-ra, de meg kell mondanom, hogy az első két évben nem éreztem jól magam. Harmadéves voltam, amikor változás történt az életemben, amikor Bernáth professzor úr hívott a laborjába, aki sokáig főnököm volt a Gyógyszerkémiai Intézetben. Ezt nagy megtiszteltetésnek vettem. A döntő pont, amiért a kutatás iránt elköteleztem magam, az volt, amikor még hallgatóként saját magam találtam ki olyan reakciót, amivel szintetizálni tudtam egy bizonyos molekulát, amit előtte nem csinált még más. Erre hihetetlenül büszke voltam, diákkörös díjakat kaptam. A Szerveskémia tanszékről a Chinoinhoz kerültem, ott hat évig dolgoztam, ez vezetett a gyógyszerkutatás irányába. Nagyon sokat számított, hogy egyenes utam volt, nem kellett mindig a nulláról kezdenem. Talán nem véletlen, hogy – ha nem is a legöregebb, de – a legrégebben kinevezett professzor én vagyok a Karon.

Haiman Éva

* * * * *

MTA-tagok a Szegedi Egyetemről

A Magyar Tudományos Akadémia ez év május 7–8-án tartotta meg 177. közgyűlését. A közgyűlés első napján választották meg az MTA új tagjait.

Egyetemünkről az MTA rendes tagja lett:

dr. Csörgő Sándor tanszékvezető egyetemi tanár (TTK Sztochasztika Tsz.)

dr. Dékány Imre tanszékvezető egyetemi tanár, rektorhelyettes (TTK Kolloidkémiai Tsz.)

dr. Hetényi Magdolna tanszékvezető egyetemi tanár (TTK Ásványtani, Geokémiai és Közettani Tsz.)

dr. Mészáros Rezső egyetemi tanár (TTK Gazdaság- és Társadalomföldrajzi Tsz.)

dr. Penke Botond egyetemi tanár (ÁOK Orvosi Vegytani Intézet)

dr. Vécsei László tanszékvezető egyetemi tanár (ÁOK Neurológiai Klinika)

Egyetemünkről az MTA levelező tagja lett:

dr. Fülöp Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár (GYTK Gyógyszerkémiai Intézet)

* * * * *

XVIII. évfolyam 4. szám

A Szegedi Tudományegyetem Szenátusa 2007. április 23-án tartotta soron következő rendes ülését

Napirendi pontok**1. Személyi ügyek:****I. Dékáni megbízás****Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar**

— Javaslat **dr. Pogány Magdolna** főiskolai tanár, jelenleg megbízott dékán további dékáni megbízására

Előterjesztő: *prof. dr. Szabó Gábor* rektor

II. Egyéb megbízás

— Javaslat **prof. dr. Mészáros Tamás** egyetemi tanár, a Sport és Rekreációs Bizottság jelenlegi elnökének további elnöki megbízására

Előterjesztő: *prof. dr. Badó Attila* rektorhelyettes

III. Egyéb személyi ügy

— Javaslat a Szegedi Tudományegyetem Tudományos Tanácsa elnökének és tagjainak személyére

Előterjesztő: *prof. dr. Szabó Gábor* rektor

2. Tájékoztató a Szegedi Tudományegyetem nagy beruházásainak helyzetéről

Előterjesztő: *dr. Tráser Ferenc* főigazgató

3. Javaslat a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kara által kezdeményezett alábbi szakirányú továbbképzési szakok indítására

- a hatékony idegen nyelvi kommunikációs stratégiák szakirányú továbbképzési szak indítása
- a média-kommunikátor szakirányú továbbképzési szak indítása
- az ökológiai menedzser szakirányú továbbképzési szak indítása
- a regionális tanulmányok szakirányú továbbképzési szak indítása
- a rendezvényszervező szakirányú továbbképzési szak indítása
- a stíluskommunikátor szakirányú továbbképzési szak indítása
- a turisztikai menedzser szakirányú továbbképzési szak indítása
- a vallásismeret felsőfokú szakirányú továbbképzési szak indítása

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* rektorhelyettes

prof. dr. Galambos Gábor dékán

4. Javaslat az ásványtudományok mesterképzési szak létesítésére a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Karán

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* rektorhelyettes

prof. dr. Csirik János dékán

5. Javaslat a Szegedi Tudományegyetem Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatának módosítására

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* rektorhelyettes

dr. Homor Géza igazgató

6. Javaslat a Szegedi Tudományegyetem Pénzkezelési Szabályzatának elfogadására

Előterjesztő: *dr. Tráser Ferenc* főigazgató

7. **Javaslat a Szegedi Tudományegyetem Köztársasági Ösztöndíj Szabályzatának módosítására**
Előterjesztő: *prof. dr. Badó Attila* rektorhelyettes
dr. Homor Géza igazgató
8. **Javaslat a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar fenntartásában lévő közoktatási intézmény alapító okiratának módosítására**
Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* rektorhelyettes
9. **A Szegedi Tudományegyetem likviditási helyzete (szóbeli előterjesztés)**
Előterjesztő: *dr. Tráser Ferenc* főigazgató
10. **Előterjesztés a klinikák, a tangazdaság, a továbbképző intézetek gazdasági társasággá történő átalakítására**
Előterjesztő: *dr. Tráser Ferenc* főigazgató
dr. Merényi Mária főtitkár
11. **Aktuális bejelentések; a soron következő Szenátus napirendjeinek előkészítése**
Előterjesztők: Rektori Kabinet (RK tagjai)
Dékánok
EHÖK-elnök
Közalkalmazotti Tanács elnöke
Szakszervezeti Bizottság elnök

* * * * *

Az Általános Orvostudományi Kar állásfoglalása a politikai okok miatt az 1956-os forradalom eseményei folytán hátrányt szenvedettek erkölcsi rehabilitációjáról

151/2006–2007. ÁOK K.T. határozat (2007. IV. 25.)

„Az egyetem olyan autonóm intézmény, amely a földrajzi helyzet következtében és a történelem súlya alatt különböző formában szerveződött társadalmak szívében a kutatás és az oktatás segítségével kritikus módon hozza létre és adja át a kultúrát. Hogy nyitott lehessen a mai világ szükségletei iránt, kutatás és oktatási tevékenységében mindenfajta politikai és gazdasági hatalommal szemben erkölcsi és tudományos függetlenséget kell élveznie”. (Részlet az Európai Egyetemek Magna Chartájából, Bologna, 1988. szeptember 18.)

Hivatkozott elvnek, valamint az alapvető emberi jogok nemzetközi dokumentumaiban rögzített kívánalmaknak a teljesítésében jelentős lépést tesz a Kar, ha olyan döntés meghozatalát vállalja, mellyel súlyos erkölcsi adósságát törleszti.

A Szegedi Tudományegyetem jogelődje a József Attila Tudományegyetem korábban megtette intézkedéseit – sok esetben post mortem –, hogy erkölcsi elégtételt adjon, azaz nyilvánosan elhatárolja magát az universitas szelleméhez méltatlan akkori döntésektől, s kifejezte sajnálatát a történelem miatt. Hasonló intézkedésre a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen nem került sor. Több érintett és hozzátartozó megkeresése alapján az Általános Orvostudományi Kar Tanácsának erkölcsi kötelessége és joga a mulasztás pótlása.

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Tanácsa a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítja, hogy az 1956-os forradalom következményeként a Kar számos értékes munkatársa illetve hallgatója vált politikai okokból méltatlan, súlyos következményekkel járó eljárás

XVIII. évfolyam 4. szám

áldozatává, köztük többeket meghurcoltak, fegyelmi eljárás lefolytatásával az Egyetemről elbocsátottak, visszaminősítettek vagy más hátrányt kellett elszenvedniük.

Ilyen módon vált meg a Kartól, lett visszaminősítve, hallgatóként időszakosan eltávolítva illetve szenvedett hátrányt:

Láng Imre egyetemi tanár
 Kovács Béla egyetemi docens
 Bentzik Mihály egyetemi adjunktus
 Halmágyi Dénes egyetemi adjunktus
 Kardos Géza egyetemi adjunktus
 Kelemen Endre egyetemi adjunktus
 Szandtner György egyetemi adjunktus
 Zsótér Tamás egyetemi adjunktus
 Alpár Lajos egyetemi tanársegéd
 Draskóczi Pál egyetemi tanársegéd
 Forbáth Miklós egyetemi tanársegéd
 Henye Nándor egyetemi tanársegéd
 Juhász Éva egyetemi tanársegéd
 Martonosi Antal egyetemi tanársegéd
 Németh András egyetemi tanársegéd
 Scossa Karolina egyetemi tanársegéd
 Thuránszky Károly egyetemi tanársegéd
 Tiszai Aladár egyetemi tanársegéd
 Varga Tibor egyetemi tanársegéd
 Wéber Apollónia egyetemi tanársegéd
 Ábrahám Endre aspiráns
 Csetri Csaba központi gyakornok
 Király József központi gyakornok
 Kőszegi Béla központi gyakornok
 Neumann Péter központi gyakornok
 Pintér Imre központi gyakornok
 Virágh Kamilla központi gyakornok
 Asztalos Sándor technikus
 Barna Ferenc műszerész
 Benő Gyula szakmunkás
 Cserhalmi Mihály szakmunkás
 Fekete Franciska ápolónő
 Feldmann Judit ápolónő
 Grósz Károly üvegtechnikus
 Kovács József labormunkatárs
 Kristóf Árpád dr. előadó
 Lengyel Judit fogtechnikus
 Pánczer Imréné szülésznő
 Raffai István tanszéki mechanikus
 Réthy Gabriella fogtechnikus

Temesváry Teodóra gépíró
 Vízny Béla Pál VI. éves orvostanhallgató
 Ábrahám László V. éves orvostanhallgató
 Grynaeus Tamás V. éves orvostanhallgató
 Horváth István V. éves orvostanhallgató
 Kovács István V. éves orvostanhallgató
 Nitsovits Jenő V. éves orvostanhallgató
 Braun Vera IV. éves orvostanhallgató
 Bakondi Béla IV. éves orvostanhallgató
 Császár Lajos IV. éves orvostanhallgató
 Kerényi Tamás IV. éves orvostanhallgató
 Megadja Sándor IV. éves orvostanhallgató
 Resli Pál IV. éves orvostanhallgató
 Veres József IV. éves orvostanhallgató
 Baitz Tamás III. éves orvostanhallgató
 Bálint Gábor III. éves orvostanhallgató
 Blazsó Ágnes III. éves orvostanhallgató
 Hegedűs Tamás III. éves orvostanhallgató
 Jákó János III. éves orvostanhallgató
 Szappanos Judit III. éves orvostanhallgató
 Csete Iván II. éves orvostanhallgató
 Fülöp Egon II. éves orvostanhallgató
 Györfy Béla II. éves orvostanhallgató
 Hámori Károly II. éves orvostanhallgató
 Kenyeres Katalin II. éves orvostanhallgató
 Vári György II. éves orvostanhallgató
 Bódis Iván I. éves orvostanhallgató
 Felkai Imre I. éves orvostanhallgató
 Filyó András I. éves orvostanhallgató
 Gulyás József I. éves orvostanhallgató
 Janzer Judit I. éves orvostanhallgató
 Kádár Attila I. éves orvostanhallgató
 Kardos Marietta I. éves orvostanhallgató
 Korényi-Both András I. éves orvostanhallgató
 Krénus József I. éves orvostanhallgató
 Leipnik Péter I. éves orvostanhallgató
 Orbán György I. éves orvostanhallgató
 Schwitzer Mária I. éves orvostanhallgató
 Vlaszati László I. éves orvostanhallgató

Az összeállított névsor kizárólag a fegyelmi határozatokon alapul. A felsoroltakon túl is jelentős számú oktató, kutató, dolgozó, hallgató szenvedett különböző sérelmeket.

A Kar Tanácsa az elmarasztaló határozatokat az universitas szellemével, a Kar erkölcsi, etikai hivatásával ellentétesnek ítéli, azoktól elhatárolja magát, az érintetteknek, hozzátartozóiknak, az elhunytak leszármazottainak mély sajnálatát fejezi ki, s kinyilvánítja, hogy a meghurcoltakat

töretlenül az Alma Mater legszélesebb közössége tagjának tekinti. A Tanács elrendeli ezen határozata nyilvánosságra hozatalát.

Szeged, 2007. április 25.

SZTE ÁOK Tanácsa

* * * * *

Ünnepi tudományos rendezvény Marosvásárhelyen

2007. április 23–24-én a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetemen kétnapos jubileumi tudományos rendezvényre került sor, amelyet a Román és a Magyar Tudományos Akadémia között a gyógynövénykutatás területén folytatott együttműködés 15 éves jubileuma hívott életre. A tudományos ülészak keretében *dr. Máthé Imre*, a Szegedi Tudományegyetem Farmakognóziái Intézetének tanszékvezető egyetemi tanára, az MTA Ökológiai és Botanikai Kutató Intézetének tudományos tanácsadója *Doctor Honoris Causa* elismerésben részesült.

A rendezvény első napján egyetemi szenátusülés keretében került sor a díszdoktoravatásra az egyetem rektori tanácstermében. Először a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem rektora, *prof. Constantin Copotoiu* köszöntötte a résztvevőket, majd *dr. Csedő Károly* professzor méltatta *prof. Máthé Imre* munkásságát és az akadémiák közötti munkakapcsolatok kialakításában és a marosvásárhelyi és a szegedi egyetem szakmai együttműködésének kiépítésében vállalt szerepét. A laudációban elhangzott, hogy a „csapatmunka eredményesebb, mint az egyéni törekvések”, és Máthé professzor kezdeményező szerepet vállalt abban, hogy 1992-ben hivatalos keretek között megkezdődött a kooperáció a Marosvásárhelyi, a Kolozsvári Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemek és a Magyar Tudományos Akadémia között. A kutatások középpontjában a Lamiaceae család kemotaxonómiája állt, a témának a felelőse kolozsvári részről *prof. Honorius Popescu*, marosvásárhelyi részről *prof. Csedő Károly* volt. Ez a közös tevékenység 1994–1995-ben kibővült a bolgár és a szerb akadémiák képviselőivel és később szlovákiai, németországi és egyesült királyságbeli szakemberekkel. Máthé professzor szervező tevékenysége révén folyamatos volt a gyógynövény szakterületen dolgozó kollégák kapcsolattartása, rendszeresek voltak a közös rendezvények, és közös publikációk egész sora jelent meg.

Az előterjesztés ismertetése után a meghívott vendégek nevében *prof. Marius Bojita*, a Kolozsvári Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem rektora köszöntötte az avatandó díszdoktort, majd ezt követően a rektor átnyújtotta a *Doctor Honoris Causa* oklevelet *prof. Máthé Imre* részére. Az ünnepség *prof. Máthé Imre* köszönő szavai után a „Chemical differences and similarities in the family Lamiaceae” című előadásával folytatódott. Az előadás bemutatta a Lamiaceae család két alcsaládjának hatóanyag-felhalmozási jellegzetességeit, és a fontosabb hatóanyagcsoportokat – illóolaj, iridoidok, diterpének, triterpének, fenolkarbonsavak és feniletanoidok – tárgyalva saját kutatási eredmények alapján kemotaxonómiai megállapításokat tett. A taxonómiai értékeléseket új vegyületek izolálásának, kémiai markerek azonosításának és új rutinmódszerek kidolgozásának ismertetésével egészítette ki. Az előadás végén Máthé professzor megemlékezett azokról az elhunyt kollégákról, Kisgyörgy Zoltánról, Miklóssy V. Vilmosról és Füzi Józsefről, akik részt vettek a két ország közötti együttműködésben.

Az ünnepség keretében további elismerések átadására is sor került, így *prof. Manfréd Anke* a jénai Friedrich-Schiller Egyetem tanára emeritus professzori diplomát vehetett át. *Manfréd Anke* professzor, akit ugyancsak több évtizedes munkakapcsolat fűz a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetemhez, plenáris előadásában beszámolt kutatási témájáról. Ismertette a lítium és a rubídium táplálékláncban betöltött szerepét, és számos adatot közölt ezen elemek emberi szervezetben való felhalmozódásáról. Az ünnepi tudományos ülést egy, a programban előzetesen nem jelzett „meglepetés” zárta. *prof. Constantin Copotoiu* rektor az „egyetem kiváló egyetemi tanára”

XVIII. évfolyam 4. szám

címet adományozott *prof. Csedő Károly* részére annak elismeréséül, hogy szorosra fűzte és ápolta a nemzetközi kapcsolatokat az egyetemi képzés és a gyógynövénykutatás fejlesztése érdekében. Az ünnepi ülést követően a résztvevők a President Hotelben rendezett rektori fogadáson vettek részt.

A jubileumi rendezvény második napján plenáris és rövid előadások hangzottak el a gyógynövénykutatás területéről. *prof. Hohmann Judit* (SZTE Farmakognóziai Intézet) előadásában a marosvásárhelyi egyetemmel közösen végzett *Aconitum* (sisakvirág) vizsgálatok eredményeiről számolt be. Ismertette a Kárpát-medencében előforduló fajok diterpénalkaloidjainak izolálását, szerkezet-meghatározását és a vegyületek biológiai aktivitásának értékelését. *prof. Tyihák Ernő* (MTA Növényvédelmi Kutatóintézet) bemutatta a BioAréna rendszert, amely a növényi hatóanyagok detektálásának újonnan kidolgozott biológiai rendszere. Példákon keresztül szemléltette a komplex bioautográfias módszer alkalmazhatóságát növényi hatóanyagok hatásmechanizmusának tanulmányozásában. *prof. Báthori Mária* (SZTE Farmakognóziai Intézet) „A kromatográfia szerepe az anabolikus hatású ekdiszteroidokat tartalmazó növényfajok felfedezésében” c. előadását *prof. Máthé Imrének* dedikálta. Az előadás ekdiszteroidtartalmú növények sorozatvizsgálatára alkalmas módszer kifejlesztését, az eljárás alkalmazását ekdiszteroid nyersanyagforrások felkutatására és a Caryophyllales rend kemotaxonómiai értékelését tárgyalta a detektált ekdiszteroidkomponensek alapján.

A tudományos program a kávészünet után *prof. Szendrei Kálmán* (SZTE Farmakognóziai Intézet) „Gyógynövények tradicionális növényi gyógyszerekben és étrenkiegészítőkben. Haladás vagy visszalépés?” című előadásával folytatódott. Az előadás átfogó képet nyújtott a gyógynövény alapú termékek forgalmazásának és szabályozásának nemzetközi trendjeiről, a magyarországi helyzetről és perspektívákról rámutatva néhány negatív jelenségre is. Ezután a romániai egyetemek munkatársainak előadásai következtek. *dr. Viorica Istudor* a Bukaresti Carol Davila Egyetem, Gyógyszerészeti Fakultásának munkatársa *Juglandis folium* kivonatot tartalmazó, vércukorszintcsökkentő hatású készítmény kidolgozását, a növényi kivonat standardizálását ismertette. *prof. Tőkés Béla* (Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem, Fizikai Kémiai Tanszék) „A soft-hard felfogás kiterjesztési lehetőségei a fitobiológiában” címmel tartott előadást, majd *dr. Silvia Oroian* (Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem) bemutatta a Maros megyében előforduló, vadon termő gyógynövények felmérésére végzett széleskörű vizsgálataik eredményeit.

Az ebédszünet után a résztvevők megtekintették az egyetem botanikus kertjét és gyógynövénykertjét, majd a délutáni szekcióban a Bukaresti Carol Davila Egyetem Gyógyszerészeti Fakultásának farmakognóziai témájú rövid előadásaira került sor: *Mariana Pavel* és mtsai: *Az Aesculus x carnea* Hayne botanikai, fitokémiai vizsgálata, *Maria-Lidia Popescu* és mtsai: *A Filipendulae hexapetalae flos* és *folium* összehasonlító farmakognóziai vizsgálata; *Ligia-Elena Dutu* és mtsai: Az európai és a román gyógyszerkönyvi előiratok növényi drogok minőségvizsgálatára – Hatóanyagtartalom meghatározások gravimetriás és titrimetriás módszerrel; *Cerasela Elena Gird* és mtsai: A fekete ribiszke készítmények kvalitatív, kvantitatív kémiai tanulmányozása. Az előadóülést a poszterszekció zárta, ahol 21 prezentáció került bemutatásra. Poszterek formájában a Marosvásárhelyi, a Bukaresti, a Nagyváradi, a Kolozsvári, a Temesvári Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem, a pozsonyi Comenius Egyetem Gyógyszerészeti Karának, a budapesti Szent István Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem Farmakognóziai Intézeteinek valamint az MTA Ökológiai és Botanikai Kutató Intézetének munkatársai ismertették kutatási eredményeiket. A rendezvényen elhangzott előadások és bemutatott poszterek anyagai *in extenso* az Orvosi és Gyógyszerészeti Szemle (Revista de Medicina si Farmacie) különszámában jelentek meg, a kötetet a résztvevők a rendezvényen kézhez is kapták.

A tudományos program záróülésén a résztvevők szándéknyilatkozatot fogalmaztak meg a kutatási együttműködések folytatásáról és erősítéséről a Kárpát-medencében előforduló gyógynövények kutatása és hasznosítása terén. *prof. Csedő Károly*, *prof. Szendrei Kálmán*, *prof. Mircea Tamas* és *prof. Máthé Imre* hozzászólásaiban javaslatok hangzottak el a jövőbeli kapcsolatok tartalmára és formájára vonatkozóan.

A rendezvény egy kellemes hangulatú ünnepi vacsorával zárult, amelyet a vendéglátó rektor, *prof. Constantin Copotiu* személyesen is megtisztelt jelenlétével. A rendezvény megszervezéséhez

egyebek mellett a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem és a Gedeon Richter Romania S. A. nyújtott anyagi támogatást. A szervezőmunka oroszlánrészét *prof. Csedő Károly, dr. Esianu Sigrid és Zöld Eszter* végezték, fáradságos munkájukat és vendégszeretetüket ezúton is nagyon köszönjük.

Hohmann Judit

* * * * *

Marton János:

Szent-Györgyi Albert, az oktató

A Szent-Györgyi év alkalmából megragadjuk az alkalmat, hogy a Mindentudás Egyeteme Szeged előadásban (2007. április 11.) elhangzottakon túlmenően árnyaljuk a Szent-Györgyi képet. Néhány idézet azzal kapcsolatban, hogy mit gondolt az oktatásról és az ismeretszerzésről a „legmagyarabb” Nobel-díjas.

Véljük, hogy gondolatai aktuálisabbak, mint valaha.

Részletek a rektori székfoglalóból (Szeged, 1940):

Az egyetem feladata hármas:

- 1. Egyik legfontosabb feladata és kötelessége a kutatás, új igazságok keresése.*
- 2. Kis számban tudósokat nevelni a jövőnek.*
- 3. A szellem fegyverével vértezett hasznos polgárok nevelése.*

Ami a tanítást illeti, úgy az érdeklődés felkeltését, az önálló gondolkodás fejlesztését fontosabbnak tartom, mint az adatoknak a fejbe préselését.

Az élet tartamához képest az iskolai tanulmányok ideje rövid, az élettelen adatok pedig hamar elpárolognak, és ha hallgatóinknak tudásvágyat nem adunk útravalóul, akkor már pár héttel a vizsga után üres fejjel és kézzel fognak az életben állni.

A középiskola nehéz, túltömött anyagával nem hangsúlyozza eléggé a jellem és a szellem kifejlesztését, s így padjainkra gyakran bocsát önálló gondolkodásra képtelen, fásult, görnyedt hátú 18 esztendőss aggastyánokat. Egy színjeles érettségi bizonyítvány nekünk nem ad felvilágosítást arról, hogy gazdája egy kiválóság, vagy értéktelen magoló.

Részlet a Testnevelés folyóiratbeli cikkéből (1930)

A nagy angol egyetemek, Oxford és Cambridge titka az, hogy itt elsősorban embereket, férfiakat nevelnek. A szaktudás fontos szerintük is, végtelenül fontos, de ha ők fiaiknak férfias tetterőt, alkotási vágyat, életerőt, jellemet és érdeklődést adnak útravalóul, azok a szükséges szaktudást majd odakint az életben hamar el fogják sajátítani. Ha ellenben ezeket a tulajdonságokat szakadatlan magolással, tanítással kiverik belőlük, akkor a diákokról a rájuk kent tudomány hamar le fog peregni. Ezért zárja be Cambridge déli egykor tantermeit és nyitja meg sportpályáit.

A sport rövid idő alatt, játék közben tanítja meg az embert a legfontosabb polgári erényekre: az összetartásra, az önfeláldozásra, az egyéni érdek teljes alárendelésére, a kitartásra, az önálló megítélésre, az abszolút tisztességre és mindenekelőtt a fair play, a nemes küzdelem szabályaira.

Ugyancsak ide illik a 49 éves korában letett motoros repülő vizsgán adott nyilatkozata is:

– *Mint vitorlázó kezdtem. Nem nyugodtam azonban, amíg motoros gépbe nem kerültem. Tavaly nyáron azután erre is alkalmam nyílt. A szegedi kiképzőkeretnél megtanultam a motoros repülést is.*

XVIII. évfolyam 4. szám

Kiképzésem idején sokat voltam együtt a kiképzőkeret növendékeivel. A kiképzés egyes mozzanatai és az első egyedülrepülés számomra ugyanolyan izgalmas volt, mint a 19 éves növendékek számára. Mind nevelőt, igen meglepett, hogy a repülő kiképzésnek ilyen rendkívül nagy nevelő ereje van. A bevonult növendékek kiképzésük után férfiakká válnak, helyes és józan ítélőképességgel, jól alkalmazott önkritikával.

Legsikeresebb tanítványa, Straub F. Brunó:

Nagy benyomást tett ránk, ahogy az előadásait tartotta. Más előadók adatokat közöltek velünk, amelyeket be kellett bíflázní, törvényeket, amelyeket szó szerint kellett bemagolni. Szent-Györgyi, aki a kémiát tanított, egyszerű szavakkal felvázolta a problémát, megadta a tudomány állása szerinti elveket, aztán elmondta, mi a szép a kémiai reakcióegyenletekben, vagy hogy miért segíti a pH az életjelenségek megértését.

Minden világos lett és könnyen érthető, minden új eszme továbbfejleszhetőnek tűnt. Megértette velünk, hogy nem a részleteket, hanem az alapelveket kell megragadni.

Egy másik tanítvány:

Hetenként kétszer röplabdára tanította diákjait és velük együtt hempergett a gyepen. A vizsgán nagyon igényes volt. Nem dobálózott a kitűnőkkel, és akit elbuktatott, annak szinte bocsánatát kérve magyarázta el, hogy miért nem engedheti át, és miért szükséges ezt meg azt pontosan megtanulnia. Aztán elővette pénztárcáját és a bukott diák kezébe nyomta a 30 pengő pótvizsgadíjat.

A könyvekről tartott 1940-beli előadásának néhány részlete:

A tankönyv úgy legyen írva, hogy élvezet legyen kézbe venni, szeretni lehessen. A mai tankönyvnek már a külseje is ijesztő, ellenszenvet keltő, szürke, minden szépséget nélkülöz, belseje lelketlen adathalmaz. Az ilyen könyv ijesztő pusztítást végez a fiatal lélekben: meg kell tanulnia szeretet nélkül tanulni, meg kell tanulnia látszatra dolgozni, pusztán a jeles osztályzatért. Szent-Györgyi professzor a könyveket három nagy csoportra osztja.

Az első csoportba a szépirodalmi jellegű könyvek tartoznak. Itt van lefektetve az emberi szellem teremtésének legtöbb virága, mindaz a szép és jó, amit az emberi szellem magából kitermelt. Ezek a könyvek az ember legfőbb barátai. Ezek hozzák el az ember egyszerű hajlékába az emberiség legnagyobb szellemeit.

A másik nagy csoportja a könyveknek a tudományos munkák, melyek bevezetnek bennünket a tudományos kutatás mélyébe. Ezeket szintén szeretniünk és olvasnunk kell, és legalább annyit kell tudnunk róluk, hogy hol találjuk meg őket és hol találjuk meg bennük a feleletet azokra a kérdésekre, amelyek bennünk fölmerülnek.

A harmadik csoportot azok a könyvek alkotják, amelyekben le vannak fektetve a szükséges és hasznos adatok mindenféle téren. A lexikonok, szótárak, telefonkönyv, történelmi, fizikai, kémiai tabellák, stb. Ezeket se szeretni, se megtanulni, se olvasni nem kell, ezekről csak azt kell tudni, hogy hol állnak.

Én éppen csak olyan könyvet nem ismerek, amit be kelljen tanulni.

* * * * *

**A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karai
Öregdiák Szövetségének**

MEGHÍVÓJA

Kedves Egykori Diáktársaink!

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karain végzett hallgatói Öregdiák Szövetsége őszi programját ezévből is a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum által 2007. november 15–17-én megrendezésre kerülő „Szent-Györgyi Napok” programjához csatlakoztatta. A „Szent-Györgyi Napok” a korábbi évekhez hasonlóan gazdag programmal várják a résztvevőket. Szeretnénk, ha a rendezvényre minél több volt diáktársunk el tudna jönni. A „Szent-Györgyi Napok” részletes programja látható lesz a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum honlapján is (www.szote.u-szeged.hu, Általános Orvostudományi Kar, Információk).

További részletes információkat a „Szent-Györgyi Napok”-ról a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum tud nyújtani, de Öregdiák Szövetségünk is tájékoztatást ad a postai címen (6720 Szeged, Korányi fasor 10–11), a 20 9548199 telefonszámon, vagy a következő e-mail címen: vegh@opht.szote.u-szeged.hu.

PÁLYÁZAT

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karai Öregdiák Szövetsége pályázatot hirdet egyetemi diplomát szerzett kollégák és egyetemi hallgatók számára.

A pályázat témakörei:

dr. Korpássy Béla egyetemi tanár (1907 – 1961), a Kórbonctani- és Kórszövettani Intézet egykori tanszékvezetőjének munkássága

dr. Háznagy András (1913 – 1987), a Gyógynövény- és Drogismereti Intézet egykori munkatársának és megbízott tanszékvezetőjének munkássága

Formai követelmények:

A pályázatokat 2 példányban kell beküldeni és mellékelni kell CD lemezen az elektronikus formátumot is. Terjedelme maximum 60 oldal (ábrákkal, táblázatokkal, képekkel és irodalmi hivatkozásokkal együtt). További formai követelmények: A/4-es lap egyik, vagy mindkét oldalán maximum 50 sor, és legalább 2 cm margó a jobb és bal széleken.

A pályázatok benyújtási címe:

Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karai Öregdiák Szövetsége (Szemészeti Klinika címen), 6720 Szeged, Korányi fasor 10–11.

A pályázathoz mellékelni kell egy saját névre megcímezett válaszborítékot, és ezenkívül a pályázó könnyebb elérhetőségi módját is mellékelten kell küldeni (telefonszám, e-mail cím).

A benyújtás határideje: 2007. október 15.

Pályázati díjak (a Makói Sanitas Bt támogatásával):

- I. díj: 100000 Ft
- II. díj: 50000 Ft
- III. díj: 20000 Ft

XVIII. évfolyam 4. szám

A pályázatok elbírálásának eredményéről a pályázók 2007. október 25-ig értesítést kapnak. A díjak átadására előreláthatólag a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Centrum által 2007. november 15–17-én megrendezésre kerülő „Szent-Györgyi Napok” második napján (előreláthatólag péntek délelőtt) kerül sor, amelynek pontos időpontjáról az érintetteket külön értesíteni fogjuk. További információk az Öregdiák szövetség postai címén, a 20 9548199 telefonszámon, vagy a következő e-mail címen érhetők el: vegh@opht.szote.u-szeged.hu.

dr. Végh Mihály dr. Sahin-Tóth István Ember József
elnök alelnök alelnök

* * * * *

Pályázati felhívás 3 éves doktori (Ph.D.) képzésre

A Szegedi Tudományegyetem felvételt hirdet a 2007–2008-as tanévre a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság határozataival jóváhagyott Doktori Iskoláiban, a doktori (Ph.D.) tudományos fokozat megszerzésére felkészítő 3 éves posztgraduális képzésre.

A képzés kötelező és szabadon választható kurzusokból és tudományos kutatómunkából áll. A sikeres felvételi vizsgát tett (EU-tagállam állampolgára) pályázók – az OM által biztosítandó kereten belül – kormányrendeletben meghatározott összegű ösztöndíjban részesülhetnek, amelynek összege 2007. szeptemberétől 91.050,- Ft. A felvételt nyert pályázók – jogszabályban rögzített esetek kivételével – nappali tagozatos (posztgraduális) hallgatói jogviszonyba kerülnek függetlenül attól, hogy állami- vagy egyéb ösztöndíjas, illetve költségtérítéses formában vesznek részt a képzésben. Egyéni kérésre, vagy jogszabályi előírások alapján lehetőség van levelező tagozatos (posztgraduális) hallgatói jogviszony létesítésére is.

Azon határon túli magyarok, akik nem EU-tagállam állampolgárai, a Magyar Állam külön keretéből részesülhetnek ösztöndíjban. Az ezzel kapcsolatos információk, pályázati lehetőségek az Agora Iroda hálózatában érhetők el.

A költségtérítés félévente 80.000 Ft és 180.000 Ft között lehet, függ a választott iskolától/programtól, valamint attól, hogy a képzés során milyen mértékben veszik igénybe az SZTE infrastruktúráját (pl., hol végzik a laboratóriumi munkát). A költségtérítés összege is csökkenthető egyéni kérelem alapján annak mértékében, hogy a fizetésére kötelezett doktorandusz hallgató milyen mértékben vesz részt az egyetem oktató- és kutató munkájában. **A felvételi eljárás díja 2007-ben 9.000 Ft, amely megegyezik az alapképzésre jelentkezés díjával.** Amennyiben több doktori iskolába is benyújt felvételi kérelmet, az azonos karon működők esetén 9.000 Ft, míg különböző karok esetén minden karon külön fizetendő az eljárási díj.

A továbbképzésre a választott Doktori Iskolának megfelelő Kar Dékáni Hivatalaiban ill. Tanulmányi Osztályain kapható (másolható), ill. az egyetem honlapjáról letölthető jelentkezési lapon lehet. A jelentkezők június második felében felvételi vizsgát tesznek, amelynek anyagáról, időpontjáról 2007. június 6-ig kapnak értesítést a választott doktori iskolának megfelelő kartól (az eljárási díj befizetésére is ekkor kapnak csekket).

E posztgraduális képzésre a választott iskolának/képzési programnak megfelelő egyetemi (mesterszintű, pld.: MA, MBA, MD, MJr, MPharm, MSc) diplomával rendelkezők, ill. az egyetemek (nem főiskolai szakjai) utolsó éves hallgatói jelentkezhetnek.

A pályázatok az akkreditált Doktori Iskolák alább feltüntetett képzési programjaira adhatók be. Bővebb érdemi információ az egyes Doktori Iskolák vezetőitől, a feltüntetett vezető oktatóktól, illetve a Doktori Intézet igazgatójától (dr. Klukovits Lajos egyetemi docens, SZTE Doktori Intézet, 6720 Szeged, Dugonics tér 13. tel: 62–544–831, 544–076, e-mail: dokint@rekt.u-szeged.hu vagy klukovits@math.u-szeged.hu) kapható. Technikai jellegű információért az iskola szerint illetékes karok Dékáni Hivatalaihoz, illetve Egri Katalinhoz (SZTE Doktori Intézet 544–022, egri@rekt.u-szeged.hu) lehet fordulni.

SZTE Általános Orvostudományi Kar

Dékáni Hivatal

Vad Gabriella főelőadó

vad@medea.szote.u-szeged.hu

6720 Szeged, Tisza Lajos krt. 107.

Tel.: (62) 545-008, fax: (62) 426-529

SZTE Gyógyszerésztudományi Kar

Dékáni Hivatal

Nádudvariné Bulik Ágnes főelőadó

nadudvari@medea.szote.u-szeged.hu

6720 Szeged, Zrínyi u. 9.

Tel.: (62) 546-126

SZTE Természettudományi Kar

Tanulmányi Osztály

Battancs Anikó tanulmányi referens

baniko@sci.u-szeged.hu

6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 1. Pf. 428

Tel.: (62) 544-203, Fax: (62) 544-169

* * * * *

Május 4-én a Szegedi Tudományegyetem Központi Aulájában Melanoma-napot tartottak

A rosszindulatú bőrdaganatok, köztük a festéksejtekből kiinduló melanoma malignum gyakorisága fokozatosan, évente 3%-kal növekszik és az elmúlt 20 év során több mint duplájára emelkedett. Napjainkban élete során átlagosan minden hetvenedik emberben alakul ki melanoma, előzetes becslések szerint 2010-re pedig ötven közül egy esetben diagnosztizálják majd a betegséget.

A rosszindulatú bőrdaganat későn felismerve gyakran a beteg halálát okozza. Az Egyesült Államokban 2004-ben több mint 55 ezer új esetet regisztráltak, a melanoma miatti halálesetek száma csaknem 8 ezer volt. Hazánkban az utóbbi években közel kétezer új melanomás beteget diagnosztizálunk és sajnos közel fél ezren halnak meg a melanoma miatt évente. A festékes bőrdaganat a fiatalok közül is szedi áldozatait: a 20–30 éves korú nők között a rákhalálozási listán az első, a 30–35 évesek körében pedig a második helyet foglalja el. Életmódunk változása – több napfény, szolárium, stresszes élet – jelentősen növeli e bőrdaganat rizikóját. A melanoma kialakulásának valószínűsége nagyon sok tényezőtől, de elsősorban az adott egyén genetikai tulajdonságaitól és a környezeti behatásoktól (például a napfény ultraibolya sugárzásától) függ. A családban előforduló bőrdaganat, sok vagy furcsa kinézetű anyajegy jelenléte a bőrön, a világos bőr és hajszín, a sok napozás (beleértve a szoláriumozást is) mind-mind növelik a melanoma kialakulásának esélyét.

A bőrdaganatok, így a melanoma is, az egyik legegyszerűbben felfedezhető, kiszűrhető és megelőzhető, korai felismerés esetén pedig jól gyógyítható daganat. A megelőzés legfontosabb eszközei a szigorú fényvédelem, a bőr rendszeres önvizsgálata és a rendszeres bőrgyógyászati ellenőrzés, melyet ma már korszerű, számítógéppel összekötött diagnosztikus rendszerek segítenek. Ez nagyon fontos, mert korai stádiumban teljes gyógyulás lehetséges: minél hamarabb fedezik fel a daganatot, annál nagyobb az esély a gyógyulásra. A fényvédelemre már csecsemőkortól kezdve igen nagy gondot kell fordítani, mert a kisgyermekkorban elszenvedett napégést és nagymennyiségű ultraibolya fény expozíciót a melanoma egyik legfontosabb kockázati tényezőjeként tartjuk számon.

Mivel rendkívül vészjósló helyzetet érzékelünk hazánkban is a bőrdaganatok szaporodása terén, a Magyar Bőrgyógyászati Társulat Onkodermatológiai Szekciója más európai országokhoz csatlakozva, 2007. május 5-én, szombaton „Országos Melanoma Napot” szervezett. Ezen a napon az ország számos helyén, így Budapesten, az egyetemi központokban, a nagyvárosok állami bőrgyógyászati szakrendelésein és sok magánrendelőben is ingyenes, a bőrdaganatokkal és a megelőzésben fontos szerepet játszó korszerű fényvédelemmel kapcsolatos tanácsadást tartottak a bőrgyógyász szakemberek. A felvilágosító konferencián várnak minden érdeklődőt, ahol szó esett a bőrdaganatokat jellemző tünetekről, a kialakulására hajlamosító tényezőkről és a megelőzés legfontosabb eszközeiről. A konferencia programját kötetlen beszélgetés zárta, melynek keretében a szakértők válaszoltak a közönség kérdéseire.

Érdeklődők számára: www.melanomanap.hu

* * * * *

Gyermeküket elvesztett szülők is visszajárnak a Szegedi Gyermekklinikára.

A legnagyobb tragédia egy család számára az, ha gyermekét haldokolni látja. A Szegedi Gyermekklinikán évekkel ezelőtt egy tanatológiai munkacsoportot hoztak létre, amelyben pszichológusok, lelkészek, mentálhigiénés szakember, szociális munkás és pszichiáter próbál segítségére lenni a haldokló gyerekeknek és szüleiknek.

– A kétszáznegyven ágyas klinikáról havonta több ezer gyerek távozik gyógyultan szüleivel, ám sajnos nem tudunk mindenkit meggyógyítani. Mint minden kórházban, nálunk is rendszeresek a halálesetek. Ahogyan a felnőtt, idős embereket is gyakran szorongással tölti el a halálfélelem, már az óvodáskorú gyerekek is előbb-utóbb megérik azt, ha gyógyíthatatlan betegségük miatt nem tudunk rajtuk segíteni – fogalmaz *Túri Sándor prof.*, a klinika igazgatója, a tanatológiai munkacsoport megalapítója.

– Nagyon nehéz feladat a gyerekeket és szüleiket felkészíteni a halálra, ezzel csak a legrátermettebb és legjobb szakembereknek szabad próbálkozni. Egyetlen rossz szó vagy gesztus elég ahhoz, hogy a gyermek végleg magába zárkózzon, s magába fojtsa félelmeit. Az alapelv, amihez ragaszkodunk: soha sem szabad hazudni a gyerekeknek. Nem szabad áztatni őket, hiszen a rákkal vagy veseelégtelenséggel küzdő gyerekek legtöbbször nagyon sok megpróbáltatáson ment már keresztül. Ők maguk is megérik az igazságot, azt nem lehet és nem szabad elhallgatni – fogalmaz Túri Sándor, majd hozzátéveszi: igyekeznek elérni, hogy a gyerekek koruknak megfelelő módon megnyíljanak, kibeszéljék a fájdalmukat, félelmeiket, mert ez lehet az egyetlen módja annak, hogy megnyugvást találjanak. A legfontosabbnak azt tartják, hogy reménységet adjanak a gyerekeknek és szüleiknek – reménységet arra, hogy a testünk ugyan tönkremehet, elromolhat, ám a halállal nem ér véget minden. Túri Sándor tanár úr elmondta: nagy segítséget jelent, hogy a klinika máig kapcsolatban van olyan szülőkkel, akik valaha itt veszítették el gyermeküket. Többen vannak, akik visszajárnak közülük, hogy a betegség mellett próbáljanak segíteni a hasonló helyzetben lévő szülőknek és családoknak. Ma a Szegedi Gyermekklinikán emberibb körülményeket tudnak teremteni a gyerekeknek életük utolsó szakaszában mint néhány évvel ezelőtt. Az igazgató elmondta: korábban a beteg gyerekek és szüleik tízágyas kórtermekbe kényszerültek, így a kicsik gyakran voltak szemtanúi egymás haláltusájának. Ez mára megváltozott: egy 120 milliós beruházás révén önálló, szállodai felszereltségű szobákat tudnak a családok rendelkezésére bocsátani.

– Mindent meg kell tennünk azért, hogy a ránk bízott gyerekek emberi körülmények közé kerülhessenek, hiszen a beteg gyerekek csak a felnőttek segítségére számíthatnak. Egy daganatos betegségben szenvedő gyermekre nem lehet azt mondani, hogy önhibájából került kilátástalan helyzetbe amiatt, mert sokat dohányzott vagy önpusztító életet élt –hangsúlyozta Túri Sándor professzor.

* * * * *

Beszámoló a kolozsvári MEDICALIS 2007 konferenciáról

2007. május 3–6. között immár nyolcadik alkalommal rendezte meg a Kolozsvári Iuliu Hatieganu Orvosi Egyetem Diákszövetsége az „International Congress for Medical Students and Young Doctors” – vagyis a „MEDICALIS 2007” tudományos diákkonferenciát. A SZTE ÁOK-t három intézet hallgatói (Sebészeti Műtéttani Intézet, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, I. sz. Belgyógyászati Klinika) képviselték. A konferencia egy poszter- és három szóbeli (Fundamentals-, Medical-, Surgical Sciences) szekciójában szigorú, előzetes szelekció után összesen 120 előadás hangzott el. Diákjaink a román, macedon, ukrán, és Romániában tanuló indiai hallgatók nemzetközi

mezőnyében kiválóan szerepeltek. A *Fundamental Sciences* szekcióban Fazekas Borbála V. évf. és Fülöp Miklós V.évf. (Sebészeti Műtéttani Intézet) előadása I.díjat, Székely Csilla IV.évf. (I.sz. Belgyógyászati Klinika Pancreas Laboratóriuma) III. díjat kapott. A *Medical Sciences* szekcióban Nagy András IV. évf. (Sebészeti Műtéttani Intézet) előadását II. díjjal jutalmazták. A további szegedi résztvevők, Blaskovits Anita V.évf., Kiss Attila és Juhász László V.évf. (Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet), valamint Novák Tímea III. évf. (Sebészeti Műtéttani Intézet és Informatikai Intézet) is kiemelkedően magas szintű előadásokat tartottak angol nyelven.

dr. Boros Mihály
tanszékvezető egyetemi tanár

* * * * *

Várják a mentorok jelentkezését

A Mentorprogram áprilisban kezdte meg a mentorok toborzását a következő tanévre, az ország összes felsőfokú intézményében. A szervezők várják azon felsőfokú intézményben tanuló, felsőbb évfolyamos hallgatók jelentkezését, akik segítenék az egyetemre/főiskolára frissen bekerülő gólyák mentorálását. Július 10-ig várják a jelentkezőket.

A szervezők olyan fiatalok jelentkezését várják, akik a segítő tevékenység iránti elhivatottság mellett alkalmasnak érzik magukat, hogy egy országos szervezet tagjaként együttműködjenek a programban részt vevő többi mentorral, és alkalmanként a program egyéb területeibe is aktívan bekapcsolódjanak, elsősorban a képzésekbe, közös programokba, rendezvényekbe.

A mentorok folyamatos, modulrendszerben felépülő képzésben, szupervízióban vesznek részt, az első foglalkozásokra már a nyár folyamán sor kerül.

A mentorok az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) révén ösztöndíjban részesülnek, melynek összege havi tízezer forint.

Az Országos Felsőoktatási Mentorhálózat a Mentorprogram keretében működik, melyet az OKM hívott életre 2005-ben. A mentorhálózat az ország összes olyan felsőoktatási intézményében működik, ahová felvettek szociálisan hátrányos helyzetű fiatalot. A felsőoktatásba kerülőket egy, a programba jelentkező, felsőbb évfolyamos hallgató segíti, ugyanazon karról, illetve szakról.

A mentorált már a nyár folyamán megismerkedik a mentorával, aki felkészíti őt az egyetemi/főiskolai lét várható eseményeire, nehézségeire. Bemutatja az oktatási intézményt, és amennyiben szükséges – hiszen sokan más, kisebb településről kerülnek be az egyetemi/főiskolai városba – annak szűkebb-tágabb környezetét is. Már a kezdetektől segítséget nyújt az egyetemi/főiskolai lét olyan formális-adminisztratív mindennapi teendőiben, mint a kollégiumi ügyintézés, az első beiratkozás, az órák, szemináriumok felvétele, a jegyzetek beszerzése, egyetemi a tanuló- és egyéb csoportokba való bekerülés, a szociális támogatások igénylése, stb.

A mentor az előzőekben említett formális patronálás mellett kortárs segítőként is támogatja a gólyákat, hozzájárulva ezzel az esélyegyenlőségi program kezdeti, kettős céljához: a lemorzsolódás esélyének csökkentéséhez valamint a beilleszkedés megkönnyítéséhez.

A mentorprogram nem fejeződik be a mentor-mentorált viszony hivatalos megszűnését jelentő első tanév végével. A nehéz körülmények között élő fiatalok tanulmányaik befejezéséig igénybe vehetik a program speciális képzési, egyénre szabott és közösségi szolgáltatásait, ezzel is előmozdítva – a program elsőrendű célját jelentő – sikeres munkaerő-piaci integrációjukat.

Jelentkezési határidő: július 10.

Regisztrációs lap letölthető a www.mentorhalo.hu honlapról.
A jelentkezési lapokat az info@mentorhalo.hu címre várják.

* * * * *

Konferenciát szervez a HMAA-MSSC Amerikai Magyar Orvosszövetség – Sarasota Orvostanhallgató Társaság Egyesület a Balatonfüredi Állami Szívkórházban augusztus 10–11-én. A konferenciára minden orvostanhallgatót és érdeklődőt várnak. A HMAA–MSSC Amerikai Magyar Orvosszövetség – Sarasota Orvostanhallgató Társaság Egyesület március 3-án, Balatonfüreden alakult meg. Az egyesület fő célja, hogy összehozza azokat, akik már jártak a HMAA (Amerikai Magyar Orvosszövetség) által szervezett hatodéves amerikai cseregyakorlaton, továbbá, hogy az egyesület tagjai – már kiutazott diákok, orvosok – információt, segítséget nyújtsanak a cseregyakorlatra pályázó diákoknak és tovább népszerűsítsék a cseregyakorlatot, valamint a HMAA-t.

Emellett az egyesület várja mindazon orvosok jelentkezését, akik már valaha részt vettek a HMAA sarasotai konferenciáján, hogy itthon – ne csak Floridában – is találkozhassanak egymással.

A kongresszusra továbbá várják mindazon orvosokat, fogorvosokat, gyógyszerészeket, orvostan-, fogorvostan-, illetve gyógyszerészhallgatókat és nem egyetemi polgárokat is, akik érdeklődnek az egyesület konferenciája iránt.

A kongresszust a multidiszciplináris tudományos és nem tudományos (hobby) előadásokon kívül sport- és kulturális program is színesíti. A kétnapos konferencia kiváló lehetőséget ad a kapcsolatépítésre, az Amerikai Magyar Orvosszövetség, az amerikai egészségügyi rendszer és a hatodéves HMAA cseregyakorlat, a pályázati feltételek, illetve a pályázati procedúra megismerésére, nem utolsósorban a buffaloi cseregyakorlaton kint járt fiatal orvosok továbbá orvostanhallgatók közötti tapasztalatcserére.

* * * * *

Tudományos programmal egybekötött tisztújító Közgyűlés a SZTE Szent-Györgyi Albert Baráti Körében

2007. március 31-én tartotta tisztújító közgyűlését a Szent-Györgyi Albert Baráti kör tagsága. Az 1922-ben alakult Baráti Kör, majd az 1989-ben újjá alakult szervezet feladata, hogy az Egyetemen végzett orvosok és gyógyszerészek továbbképző konferenciákon vehessenek részt a régió egy-egy kórházának közreműködésével. A továbbképző konferenciákon a szakismeret bővítése mellett információt cserélhetnek és újabb kapcsolatokat építhetnek ki.

Jelen konferencián *dr. Mucsi Gyula* regionális tisztifőorvos köszöntötte a megjelenteket. Tájékoztatt a régióban történt változásokról. Hangsúlyozta, hogy bármilyen változások is történtek, elengedhetetlen a szakmai összefogás, a különböző szintű egyeztetés, mivel csak így tudnak lépést tartani a fejlesztésben és a fejlődésben.

Ezt követően a gyermekkori nephrológiai kérdéskörben tartott igen magas színvonalú előadást *dr. Túri Sándor professzor*, a Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója, valamint a renovascularis hipertonia legújabb eredményeiről korreferátum tartásával vett részt az ülésen *dr. Bereczki Csaba*, a Klinika adjunktusa. A tudomány legújabb eredményeiről szóló előadásokat igen nagy érdeklődés kísérte.

A tudományos előadások és a diszkusszió után a közgyűlés levezető elnöke dr. Csillik Bertalan emeritus professzor köszöntötte a jelenlévő küldötteket, akik a továbbiakban a tisztújító közgyűlés programjában vettek részt. Az alapszabály szerint öt évenként kerül sor tisztújításra és az elmúlt öt év munkájáról készült beszámolóra. A Számvizsgáló Bizottság elnöke is ekkor ismertette a szervezet pénzügyi helyzetének alakulását.

A Jelölő Bizottság tagjai közül az elnöki feladatokat dr. Kata Mihály emeritus professzor látta el, tagok volta dr. Katona Judit gyermekgyógyász főorvos (Bács-Kiskun megye), valamint dr. Garai Erzsébet Békés megyei szakfelügyelő főorvos. Ebből az alkalomból is köszönetét fejezte ki az elnökség munkájukért.

A Baráti Kör vezető szerve a közgyűlés, ahol a küldöttek útján választják meg az elnökség 16 tagját, a Fegyelmi Bizottság és a Számvizsgáló Bizottság 3–3 tagját.

Az elnökség tagjai:

dr. Csillik Bertalan (Szeged), *dr. Kovács László* (Hvásárhely)
dr. Morva László (Szeged), *dr. László Aranka* (Szeged)
dr. Csikász József (Békéscsaba), *dr. Mátyássy Adrien* (Kecskemét)
dr. Csikós Mihály (Szolnok), *dr. Molnár Ilona* (Kecskemét)
dr. Erős István (Szeged), *dr. Nagy András* (KK. Halas)
dr. Gervain Mihály (Orosháza), *dr. Nárai György* (Szeged)
dr. Hajnal Ferenc (Szeged), *dr. Rábik Jenő* (Szolnok)
dr. Kósa Ferenc (Szeged), *dr. Schneider Imre* (Pécs)
dr. Kovács József (Gyula), *dr. Szabó Elek* (Szeged)
dr. Vass Zoltán (Szeged)

A Számvizsgáló Bizottság tagjai:

dr. Novák Zoltán (Szeged)
dr. Csergő Tibor (Szeged)
dr. Krajczár István (Orosháza)

Az elnökség *dr. Csillik Bertalan* emeritus professzort választotta elnöknek. Elnök felkérte *dr. Morva László* c. egyetemi docenst, hogy a jövőben is segítse munkáját és lássa el a társelnöki tisztet. A számvizsgáló bizottság *dr. Novák Zoltán* egyetemi docenst választotta elnöknek.

dr. Morva László társelnök a jövő programját az alábbiakban vázolta fel:

Továbbra is fenntartják a kapcsolatot a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum elnökével, *dr. Mikó Tivadar* professzorral. Törekednek szorosabbá fűzni a kapcsolatot az ÁNTSZ regionális szervezetével és a szakfelügyeleti hálózattal. A szakmai és baráti kapcsolatokat tovább szeretnék erősíteni a gyógyszerészekkel és a fegyelmosokkal, elsősorban a fiatalok bevonásával.

Tervezik a szakorvosképzésben és a rezidensi rendszerben való részvételüket a Családorvosi Intézetten keresztül.

Az őszi továbbképző konferenciát a Kalocsai Kórházban rendezik meg. A témáról és a részletekről a későbbiekben tájékoztatják az érdeklődőket.

prof. Zsoldosné Jeremiás Ildikó
a SzTE Szent-Györgyi Albert Baráti Körének ügyvezetője

* * * * *

 ◻ **SZOTE hírek** ◻ **SZOTE hírek** ◻ **SZOTE hírek** ◻

A Jancsó Miklós Emlékérem és Jutalomdíj 2007. évi kitüntetettje dr. Barthó Loránd egyetemi tanár, a PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetének professzora.

Az ünnepségre 2007. április 19-én került sor. A hagyományoknak megfelelően megkoszorúzták Jancsó Miklós emléktábláját a Farmakológiai Intézetben. Megemlékező szavakat dr. Dux Ernő főorvos mondott. A Szemészeti Klinikán tartotta meg emlékelőadását Barthó Loránd professzor „A kapszaicin zsigeri hatásainak tanulmányozása: értékes eszköz a szenzoros ingerületátvivő anyagok azonosításában” címmel.

Balázs Marianna, a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet diákköröse, a 2007. áprilisában Debrecenben megtartott, a XXVIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Orvostudományi szekciójában bemutatott pályamunkájáért Elismerő Oklevelet kapott.

Ugyanezen a rendezvényen témavezetője, *dr. Tóth András* témavezetői tevékenységéért kapott Elismerő Oklevelet.

* * * * *

Országos Orvos Teniszbajnokság
2007. június 15–17.

Budapest, Újbuda (Feneketlen tó) **Park Teniszkлуб**, 1114 Bartók Béla út 63–65.

Jelentkezés: postai úton, faxon, vagy a helyszínen. **Nevezési határidő:** 2007. június 15. de. 10.30.

Részletes információért, vagy jelentkezési lapért forduljanak Szobóczki Bea szervezőhöz a 06–30–749–15–78-as telefonszámon, vagy az eszbea@freemail.hu e-mail címen. A Jelentkezési lap a lap alján letölthető.

Az előre leadott jelentkezéseket az alábbi címre várjuk:

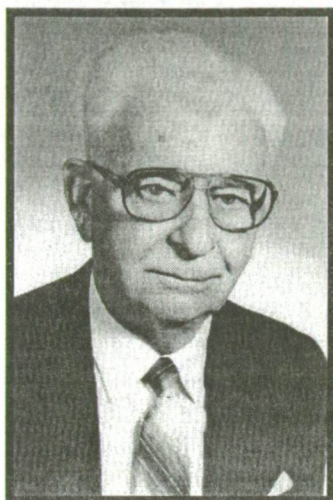
BP Sport Szolgáltató Bt.
1012 Budapest, Logodi u. 19/A.
Fax: 06–1– 21–46–995

Az utalandó nevezési díjakat az alábbi számlaszámra küldjék:

BP Sport Szolgáltató Bt.
1012 Budapest, Logodi u. 19/A.
OTP: 11701004 – 20191403

Minden kolleginát és kollégát szeretettel várunk!

Magyar Orvosteniszezők Testülete

In memoriam dr. Czipott Zoltán
(1921–2007)

dr. Czipott Zoltán nyugdíjas egyetemi docens, 2007 április 30-án, 86 éves korában elhunyt. Személyében Egyetemünk, a szegedi ortopédia kiemelkedő alapján, több évtizeden keresztül szakmai vezetőjét tiszteli és gyászolja.

dr. Czipott Zoltán orvosi diplomáját 1951-ben szerezte a Szegedi Orvostudományi Egyetemen „Sub Laurea Almae Matris” minősítéssel. Sebészi pályára készülve 1948-tól demonstrátor az Anatómiai Intézetben, 1950-től, már diplomája megszerzése előtt kinevezett gyakornok. 1952-ben az akkor létesült Sebészeti Műtéttani Intézetbe kerül, ahol 1954-től a Szívsebészeti Osztály is megkezdte működését. Intézeti egyesítések során az I. sz. Sebészeti Klinikán folytatja tevékenységét (1958). 1969-től egyetemi adjunktusként vezeti a klinika Baleseti és Ortopédiai Osztályát. 1974-ben egyetemi docensi kinevezést kap. 1981-ben újabb átszervezés során a II. sz. Sebészeti Klinikán, majd ennek jogutódjaként az Idegsebészeti Klinikán vezeti az Ortopédiai Osztályt, míg végül az Ortopédiai Klinika megalakulásától (1989) 1991-ig, nyugdíjba vonulásáig a Klinika igazgató helyettese.

Az ortopédia mellett (1962) szakmai képesítést szerzett még sebészetből (1955), urológiából (1958) és baleseti sebészetből (1960). Kandidátusi értekezését 1978-ban védte meg „A térdízület sportsérüléseinek és károsodásának pathomechanizmusa” címmel. Munkájában értékes kísérletes adatokkal szolgált a meniscus regeneráció témájában. 71 közleménye jelent meg külföldi és hazai folyóiratokban, és 48 előadást tartott. Szakmai tevékenységes az ortopédia és a sportorvostan területén teljesedett ki. 1975-től 1991-ig Csongrád megye ortopéd szakfőorvosa, 1972–90 között az Ortopéd Szakmai Kollégium tagja. Sportorvosi tevékenységének elismerését jelzi, hogy évekig tagja volt a Sportegészségügyi Szakmai Kollégiumnak is. 1966-ban és 1970-ben a Magyar Testnevelési Sporttanács oklevéllel, illetve emlékplakettel tüntette ki, egészségügyi miniszteri elismerésben részesült 1976-ban, 1979-ben „Kiváló Munkáért” kitüntetést kapott. Jubileumi arany diplomáját 2001-ben vehette át Egyetemünkön.

Czipott tanár úr egyetemünk egyik legrégebbi oktatójaként – oktatói tevékenysége több mint öt évtizedet ölelt át – nagy népszerűségnek örvendett. Az ortopédia egyetemi előadójaként több orvos generációt tanított, de emellett anatómiát, sebészeti műtéttant és traumatológiát is oktatót.

Külön is meg kell emlékeznünk arról az objektív nehézségekkel terhelt magas szintű szakmai tevékenységről, melyet Czipott tanár úr a szegedi ortopédia érdekében több évtizeden keresztül kifejtett. Elévülhetetlen érdemeket szerzett az Ortopédiai Klinika megalakulásának előkészítésében, nagy gondot fordított a technikai feltételek biztosítása mellett a személyi kérdésekre is. Ortopédiai

XVIII. évfolyam 4. szám

iskolateremtő tevékenységét a Magyar Ortopéd Társaság *Dollinger Emlékéremmel* ismerte el. Szinte a legutóbbi napokig részese volt a klinika életének, az elvégzendő feladatok és ezek teljesítése életének fontos értelmét jelentette.

dr. Czipott Zoltán tanár úr kedves emberségét, szakmai elhivatottságát és szigorúságát, mindenkor gyors segítőkészségét, kitartó szorgalmát és eredményességét az Ortopédiai Klinika minden munkatársa megőrzi emlékében. Nyugodjon békében.

* * * * *

ÁOK Sportközpont (SZOTE Sportpálya), Klinikapark

Nyitva tartás: április 1-től október 31-ig 8:00-tól 20:00-ig

Pénteken: 8:00-tól 22:00-ig

Munkaszüneti és ünnepnapokon.

Tenisz, foci, kosárlabda

Kajak-kenu kölcsönzés.

Június 18-tól 2x5 napos, ingyenes játékos sportfoglalkozás

7–14 éves korig

8.00–12.00 óráig

A foglalkozásokat testnevelés szakos hallgatók vezetik.

Jelentkezés az 57–37-es telefonon, június 15-ig.

* * * * *

Olvasóink figyelmébe!

Ha cikket, információt kíván közölni, a következő e-mail címek egyikére küldheti:

barat@recof.szote.u-szeged.hu

mdomokos@bibl.u-szeged.hu

haimaneva@t-online.hu

traser@t-online.hu

Kiadja: prof. dr. Mikó Tivadar
a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerész-
tudományi Centrum elnöke
Felelős szerkesztő: Tráser László
Munkatársak: Domokosné Halász Margit, Varga György
Készült: az SZTE ÁOK Házi Nyomdájában
Vezető: Nagy János
Törzsszám: 293/2007